

8-й випуск щотижневого дайджеста про самосанкції та вплив виходу іноземних компаній на економіку РФ

Підготовлено командою KSE Institute та членами Ради Директорів KSE; 27.06-03.07.2022

На початку російського вторгнення в Україну KSE Institute запустив аналітичний проєкт, який отримав назву "Самосанкції" (або SelfSanctions), спрямований на збір даних про іноземні компанії, які працюють на російському ринку та обмежують або припиняють свою діяльність. Експертиза даних була проведена спільно з фахівцями/спеціалістами Мінекономіки, МЗС та Мінцифри. База даних KSE Institute частково наповнена з бази даних Єльської школи менеджменту та інших відкритих джерел. База даних містить багато різноманітної інформації, ми збираємо щоденну статистику щодо зміни статусу іноземних компаній, що працюють/працювали на російському ринку та обмежують чи припиняють свою діяльність. Також ми створили Telegram-бот https://t.me/exit_ru_bot для відстеження/моніторингу новин про пріоритетні іноземні компанії (охоплення 1, 2, 3 або 7 днів моніторингу) і проводимо регулярний аналіз зміни курсів акцій і капіталізації материнських груп компаній, які мають або мали бізнес в Росії. База KSE частково базується на даних з бази [Yale's School of Management](#), сайтів [pravda.com.ua](#), [squeezingputin.com](#), [leave-russia.org](#) та інших відкритих джерел. Дані верифікуються KSE і компаніям призначається додатковий статус KSE. Дані щодо акцій взяті з Google і Yahoo Finance. Водночас база KSE є найбільш повною та вичерпною і містить на ~40% більше інформації, ніж більшість інших схожих за тематикою баз даних, оскільки вона також містить дані про кількість персоналу, доходи, капітал та інші фінансові показники, збирає останні оновлення та зміни у статусах, посилання на використані джерела, щоденні оновлення з telegram-бота тощо. KSE Institute радий повідомити, що ми знаходимося в процесі об'єднання з проєктом [leave-russia.org](#), розробленим командою волонтерів.

ЗНІМОК З БАЗИ ДАНИХ KSE на 03.07.2022

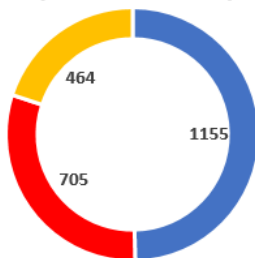
Кількість компаній, які **продовжують діяльність у Росії** (Статус KSE "залишаються"¹) – **705 (+33 за тиждень²)**
Кількість компаній, які **скоротили поточні операції та призупинили нові інвестиції** (статус KSE "вичікують") – **464 (0 за тиждень)**
Кількість компаній, які **згорнули російські операції** (статус KSE "виходять") – **1 155 (+64 за тиждень)**

Станом на 3 липня ми ідентифікували близько **2 324 компаній, організацій і їх брендів з 76 країн та 56 галузей** і їхню позицію щодо роботи на ринку РФ, близько половини з них публічні. Для ~800³ публічних груп компаній ми також ідентифікували (за можливості) їхній операційний бізнес в РФ (наявність контрольної частки в юридичній особі), що дало змогу підрахувати вартість інвестованого в країні капіталу (близько **116,7 млрд дол США**), локальну виручку (на загальну суму **228,3 млрд дол США**), а також персонал (близько **0,85 млн осіб**). **1 619 іноземних компаній** вже скоротили, призупинили або припинили свою діяльність в Росії.

Як видно з таблиць нижче, станом на 3 липня компанії, які оголосили про повний вихід з Росії, мали **\$44,3 млрд річного доходу та \$24,8 млрд капіталу**; компанії, які призупинили свою діяльність на російському ринку, мали **річний дохід у розмірі \$61,0 млрд і \$33,3 млрд капіталу**. Топ-70 компаній – найбільших платників податків – сплачували **\$20,2 млрд податків на рік**.

KSE Institute

Кількість іноземних компаній, що працюють/працювали на території РФ

■ виходять ■ залишаються ■ вичікують

ТОП-10 країн і галузей за кількістю компаній з бази KSE

Країна штаб-квартири	Кількість компаній	Галузь	Кількість компаній
США	607	FMCG/споживчі товари	248
Германія	254	Фінанси та платежі	164
Великобританія	214	ІТ	155
Франція	137	Енергетика, нафта і газ	130
Японія	114	Промислове обладнання	125
Швейцарія	101	Фарма, охорона здоров'я	115
Китай	87	Автомобілебудування	113
Італія	84	Електроніка	110
Нідерланди	78	Їжа та напої	106
Фінляндія	76	Консалтинг, право	74

¹ - KSE status "leave" або "виходять" - Компанії, які опублікували на офіційному сайті компанії (або їхній реліз з'явився в іноземному виданні як FT, NYT тощо) що повністю завершують роботу в Росії або компанії, що офіційно повідомили що вони тимчасово скорочують операції в РФ
- KSE status "wait" або "вичікують" - Компанії, які опублікували на офіційному сайті компанії (або їхній реліз з'явився в іноземному виданні як FT, NYT тощо) що вони скорочують лише частину бізнес операцій, продовжуючи роботу по іншим операціям або компанії, які повідомили що відкладають майбутні інвестиції/розробки/маркетинг, при цьому продовжують свою основну діяльність
- KSE status "stay" або "залишаються" - Компанії, що ігнорують вимоги до виходу/скорочення діяльності в Росії, також компанії, які офіційно заявили, що залишаються в Росії або новин по їх виходу не було знайдено

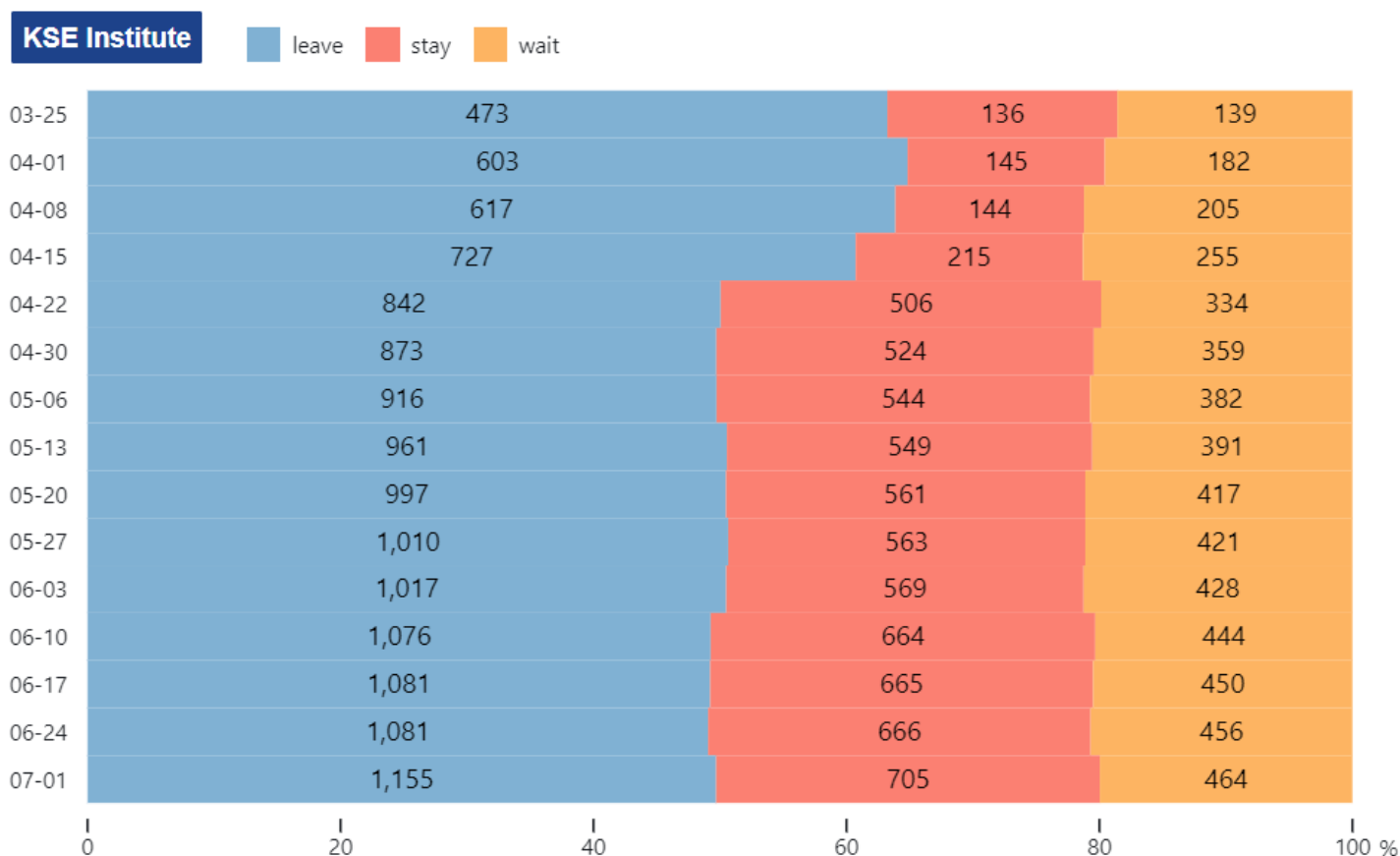
² Близько 100 компаній було додано до бази даних KSE Institute за останній тиждень в результаті синхронізації з веб-сайтом <https://leave-russia.org>, а також базу даних було почищено та видалено кілька дублікатів.

³ +400 нових публічних груп компаній додали сумарно приблизно +\$30 млрд рчної виручки і +114 тис чол персоналу станом на 19/06/2022

Наведена нижче таблиця базується на даних, доступних для ~800 ТОП публічних компаній (що працюють / працювали в РФ⁴):

KSE Institute	Статус, присвоєний KSE	Кількість персоналу	Дохід, млн дол	Капітал, млн дол
	виходять , в т.ч.:	408 208	105 335	58 031
	<i>повний вихід</i>	283 675	44 332	24 756
	<i>призупинення операцій</i>	124 533	61 003	33 275
	вичікують	254 121	76 231	40 657
	залишаються	175 152	42 553	16 614
	статус не визначено	17 025	4 158	1 426
	Всього	854 506	228 277	116 727

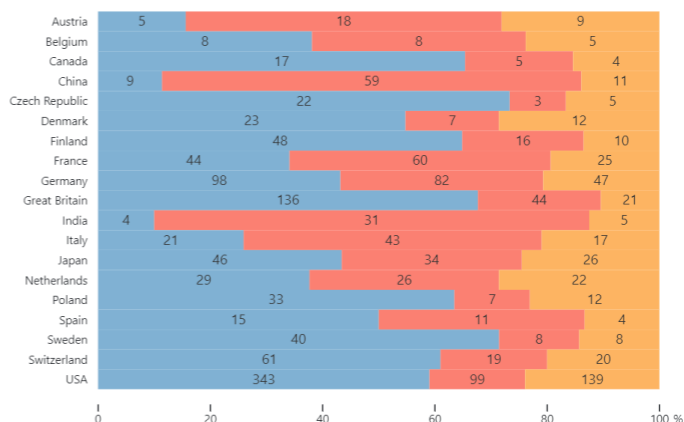
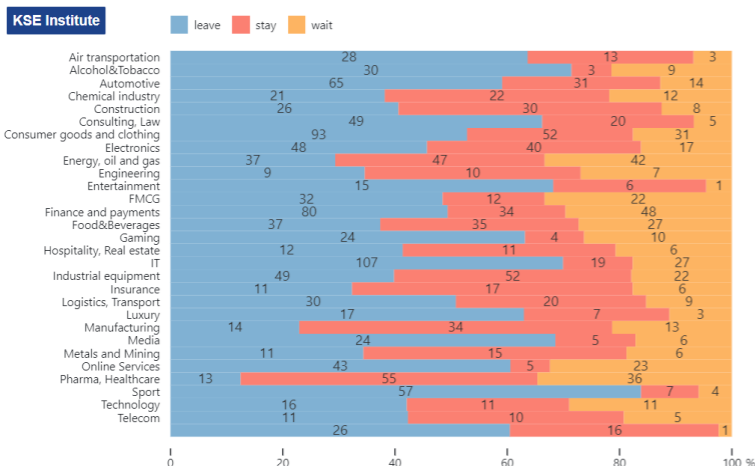
Якщо з початку російського вторгнення в Україну відсоток компаній, які згортають операції в РФ, різко зростав до середини березня, то протягом останнього місяця співвідношення тих, хто йде чи залишається, практично не змінюється, хоча ми все ще бачимо періодичне зростання частки тих компаній, які залишаються на ринку РФ. Тим не менше, близько половини (49,7%) компаній вже заявили про вихід з ринку РФ, але 30,3% все ще залишаються присутніми в країні.

Дії компаній в секторальному розрізі і у розрізі країн (на підставі бази даних KSE, з не менше 20 компаній-представників на індустрію чи країну) наведені в графіках нижче.

Рішення західних компаній у розрізі країн та секторів:

⁴ Станом на 19/06/2022 ми оновили базу даних розширеною інформацією по ~+400 новим компаніям. Також ми почали додатково відстежувати, чи компанії просто заявляли чи дійсно здійснювали якісь дії щодо виходу з країни (наразі ми спостерігаємо дуже малу кількість таких компаній). Поки що ми знайшли інформацію лише про декілька компаній, які почали продавати свій бізнес в Росії. Навіть для більшості з них – це лише намір або вони тільки почали процес продажу. Все інше – переважно заяви чи якісь попередні кроки. Більш детальна інформація буде доступна незабаром, коли ми проаналізуємо більше даних та знайдемо надійні джерела для її перевірки.

ТИЖНЕВИЙ ФОКУС. ВИДОБУВАННЯ ЗОЛОТА В РОСІЇ

Великобританія, США, Японія та Канада заборонять імпорту російського золота. США вже ввели санкції. Європейський Союз працює над новим планом заборони імпорту російського золота. Борис Джонсон написав у Twitter, що прийняті заходи «безпосередньо вдарять по російських олігархах і вдарять у серце військової машини Путіна».

У 2021 році в Росії було вироблено 346 тонн золота (без урахування золота в концентратах), що зробило Росію 2-м (після Китаю) найбільшим виробником золота в світі з часткою близько 9,5%.

Видобуток золота в Росії консолідований, хоча і не так сильно, як виробництво нафти і газу чи сталі. На ТОП-10 компаній-виробників припадає 61% ринку⁵. Загалом видобуток золота здійснюють близько 520 компаній.

Найбільша частина виробленого в Росії золота йде на експорт – 302 т у 2021 році (87% виробництва). Росія переважно експортувала золото до Великої Британії (266 т, 88% експорту), найбільшого у світі хабу дорогоцінних металів. Частина золота відправляли до Швейцарії, другого за величиною хабу на ринку золота. Поставки в інші країни були невеликими, оскільки країни ЄС не купували золоті злитки безпосередньо в Росії.

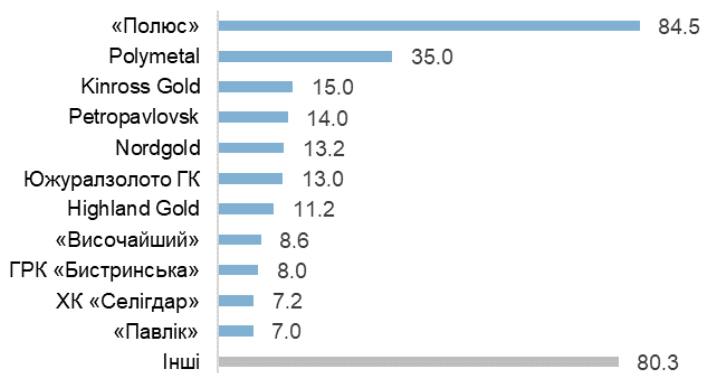
З березня російський експорт золота сильно обмежений. Лондонська фондова біржа більше не приймає російські дорогоцінні метали, оскільки Лондонська асоціація ринку дорогоцінних металів (LBMA) 7 березня призупинила дію статусу Good Delivery («надійна поставка») для всіх шести акредитованих російських заводів, що виробляють золоті злитки⁶.

Найбільша в Росії міжнародна золотодобувна компанія Kinross Gold залишила країну

Найбільші золотодобувні компанії в Росії - це переважно російські компанії за одним винятком. У 2000-х роках міжнародні компанії виявляли інтерес до російських золотих запасів; однак більшість з них вийшли у 2015 році. Запровадження санкцій, падіння цін на золото, погані відносини з інвесторами, непрозоре корпоративне управління зупинили інвесторів⁷.

Найбільшою компанією, яка залишилася в Росії, була канадська Kinross Gold Corporation, третя за величиною компанія з видобутку золота в Росії. Кінросс оголосив про намір залишити країну на початку квітня 2022 року і завершив продаж 100% своїх російських активів групі Highland Gold Mining до 15 червня⁸. Підкомісія з контролю за іноземними інвестиціями схвалила цю операцію за ціною покупки не більше 340 мільйонів доларів. Це суттєва

Виробництво золота основними видобувними компаніями РФ у 2021 р., тонн

Джерело: <https://nedradv.ru/>

⁵ <https://www.statista.com/statistics/1058919/largest-gold-producers-by-volume-russia/>

⁶ <https://www.lbma.org.uk/articles/good-delivery-list-update-gold-silver-russian-refiners-suspended/>

⁷ <https://www.ft.com/content/8fc7038c-f81f-11e6-9516-2d969e0d3b65/>

⁸ <https://www.kinross.com/news-and-investors/news-releases/press-release-details/2022/Kinross-completes-sale-of-Russian-assets/default.aspx>

занижена ціна, враховуючи, що до вторгнення в Україну вартість активів компанії в Росії інвестиційні банки оцінювали в 1,5-2 млрд доларів.

У Росії ще є способи продати золото

Російські золотошукачі можуть продавати метал Банку Росії. Центробанк Росії повернувся до купівлі золота на внутрішньому ринку з 28 лютого 2022 року. Росія також може експортувати золото в країни, які не вводять санкції, включаючи Індію та Китай, хоча це може вимагати значних знижок⁹.

Тим часом, згідно з даними Федерального митного управління Швейцарії, у травні Швейцарія вперше з моменту вторгнення в Україну імпортувала з Росії понад 3 тонни золота¹⁰.

Ця подія показує, що навіть незважаючи на те, що російський експорт золота майже впав до нуля з березня 2022 року, запровадження санкцій є важливим. У той же час експортні можливості все ще зберігаються, і для того, щоб зупинити експорт російського золота, може знадобитися більше зусиль.

Що нового відбулось минулого тижня – ключові новини з щоденного моніторингу KSE (оновлення щотижня)

27.06.2022

***Netflix** (USA, Онлайн Сервіс) Статус за KSE - *виходить*

Компанія заявила, що втратила 200 000 передплатників у першому кварталі, що менше прогнозу щодо збільшення 2,5 мільйона передплатників. Припинення обслуговування в Росії після вторгнення в Україну також коштувало Netflix 700 000 користувачів.

https://metro.co.uk/2022/06/27/netflix-is-definitely-going-to-start-showing-adverts-exec-confirms-16896753/?preview_id=16896753&thumbnail_id=16816121?ito=socialmetrouktwitter

28.06.2022

***Ponsse PLC** (Фінляндія, Автомобільна) Статус за KSE - *виходить*

28 червня 2022 року, Ponsse підписала договір купівлі-продажу, згідно з яким операції Ponsse в Росії будуть передані ТОВ «Бізон» після виконання умов угоди.

https://www.ponsse.com/ru/web/guest/kompanija/novosti/-/asset_publisher/P4s3zYhpxHUQ/content/ponsse-divests-its-subsiary-in-russia#/

***Whirlpool** (США, Електроніка) Статус за KSE - *виходить*

Американська компанія Whirlpool продала свої російські активи турецькій Arcelik.

<https://www.interfax.ru/business/849191>

<https://news.obozrevatel.com/ukr/economics/economy/whirlpool-prodala-svoi-aktivi-v-rf-turetskij-kompanii.htm>

***Michelin Tire** (Франція, Автомобільна) Статус за KSE - *виходить*

Michelin заявляє про намір до кінця 2022 року передати свою діяльність у Росії місцевому управлінню.

Після призупинення своєї виробничої діяльності в Росії 15 березня Michelin підтверджує, що технічно неможливо відновити виробництво, зокрема через проблеми з постачанням, на тлі загальної невизначеності.

<https://www.michelin.com/en/press-releases/michelin-announces-its-intention-to-transfer-its-activities-in-russia-to-local-management-by-the-end-of-2022/>

***Kone** (Фінляндія, Будівництво) Статус за KSE - *виходить*

Договір купівлі-продажу акцій з місцевим керівництвом підлягає затвердженню відповідними регуляторними органами в Росії та очікується, що він буде закритий протягом четвертого кварталу 2022 року. Вартість запланованої операції не розголошується.

Після закриття угоди бізнес працюватиме самостійно під іншим брендом

<https://www.kone.com/en/news-and-insights/releases/kone-divests-its-operations-in-russia-2022-06-28.aspx>

***IHG Hotels & Resorts** (Велика Британія, Готельний бізнес, нерухомість) Статус за KSE - *виходить*

“Зараз ми припиняємо всі операції в Росії відповідно до еволюції режимів санкцій Великої Британії, США та ЄС і постійних і зростаючих проблем, пов’язаних з діяльністю там. Ми також закрили корпоративний офіс у Москві.”

<https://www.ihgplc.com/en/news-and-media/news-releases/2022/ihg-update-on-russia>

***Xbox (Microsoft)** (США, Ігри) Статус за KSE - *вичікують*

Microsoft закрила офіс Xbox в Росії. Офіційну заяву з цього приводу очікують у найближчі дні – ймовірно, 30 червня.

<https://news.finance.ua/ua/microsoft-zakryla-ofis-xbox-v-rosii>

29.06.2022

***CEZ** (Чехія, Енергетика, нафта, газ) Статус за KSE - *вичікують*

Чеська державна енергетична компанія CEZ підписала контракт з американською компанією ядерних технологій Westinghouse і французькою Framatome на поставку паливних збірок для атомної електростанції Темелін. Контракт є частиною відмови операторів атомних електростанцій від залежності від Російської поставки ядерного палива.

⁹ <https://quote.rbc.ru/news/article/62b9a21a9a79472a31213195>

¹⁰ <https://www.bloomberg.com/news/articles/2022-06-21/switzerland-imports-russian-gold-for-first-time-since-invasion>

<https://www.bne.eu/czech-energy-company-cez-switches-away-from-russian-nuclear-fuel-248913/?source=czech-republic>
<https://www.cez.cz/cs/pro-media/tiskove-zpravy/posilujeme-energetickou-bezpecnost-cr-uzavreli-jsme-smlouvy-na-dodavky-palivovych-souboru-se-spolecnostmi-westinghouse-a-framatome-160155>

***Diageo** (Велика Британія, Food & Beverages) Статус за KSE - *виходить*

Компанія-власник брендів Smirnoff, Guinness, Baileys і Captain Morgan покидає Росію.

<https://news.finance.ua/ua/kompaniya-vlasnyk-brendiv-smirnoff-guinness-baileys-i-captain-morgan-yde-z-rosii>

30.06.2022

***Honor** (Китай, Електроніка) Статус за KSE - *вичікують*

Китайський виробник електроніки Honor призупинив офіційні поставки пристроїв до РФ

<https://www.epravda.com.ua/news/2022/06/30/688697/>

***Amway** (США, Товари народного споживання) Статус за KSE - *виходить*

Згорання діяльності в Росії 29.06.2022, припинення діяльності 14.03.2022

<https://www.amwayglobal.com/newsroom/amway-winding-down-operations-in-russia/>

***GC Rieber Shipping** (Норвегія, Логістика та транспорт) Статус за KSE - *виходить*

GC Rieber Shipping залишає російський ринок, вивозить криголамний буксир з країни, залишає транспортне судно в Росії. GC Rieber Shipping – це норвезька судноплавна компанія, яка керує офшорними підводними допоміжними суднами, морськими сейсмозв'язувальними суднами та полярними логістичними та дослідницькими експедиціями.

<https://www.hellenicshippingnews.com/gc-rieber-shipping-exits-russian-market/>

***Baker McKenzie** (США, консалтинг, право) Статус за KSE - *виходить*

Московський партнер Володимир Єфремов виступив на конференції під керівництвом Путіна.

Крім того, торгова марка «Baker & McKenzie» в Росії належить компанії Baker & McKenzie LLP, що базується в Чикаго. Хоча фірма організована у всьому світі як швейцарська компанія, ця заявка вказує на те, що американське партнерство, яке є частиною компанії, продовжує дозволяти російській фірмі працювати під назвою Baker McKenzie.

<https://www.law.com/international-edition/2022/06/29/baker-mckenzie-partner-presents-at-putin-hosted-conference-as-firm-continues-russia-operations-spinoff/?sreturn=20220530072353>

***Bunge** (США, Food & Beverages) Статус за KSE - *виходить*

Bunge заперечує плани згорання в Росії та продажу російської дочірньої компанії. Раніше вони призупинили експорт з Росії.

<https://www.agricensus.com/Article/Bunge-denies-plans-to-scale-back-in-Russia-sell-Russian-subsidiary-23050.html>

01.07.2022

***Nvidia** (США, IT) Статус за KSE - *виходить*

Американська компанія припинила продаж і продовження ліцензій на своє програмне забезпечення

<https://www.kommersant.ru/doc/5436894>

<https://www.epravda.com.ua/news/2022/07/1/688745/>

***Mitsui & Co** (Японія, Конгломерат) Статус за KSE - *залишаються*

***Mitsubishi Corporation** (Японія, Автомобільна) Статус за KSE - *залишаються*

Акції японських Mitsui & Co і Mitsubishi Corporation у п'ятницю впали приблизно на 5%, оскільки Росія оголосила про плани створити нову компанію, щоб взяти під контроль нафтогазовий проект «Сахалін-2».

<https://www.asiafinancial.com/mitsui-mitsubishi-shares-fall-as-russia-takes-over-sakhalin-2>

02.07.2022

***Universal Pictures** (США, Фільми) Статус за KSE - *виходить*

Материнська компанія вирішила припинити діяльність в Російській Федерації.

<https://www.unian.ua/lite/kino/kina-ne-bude-universal-pictures-ostatochno-postavila-hrest-na-rosijskih-glyadachah-11887668.html>

***Nokian Tyres** (Фінляндія, Автомобільна) Статус за KSE - *виходить*

NOKIAN TYRES PLC ініціює контрольований вихід з Росії

<https://www.nokiantyres.com/company/news-article/nokian-tyres-plc-initiates-a-controlled-exit-from-russia/>

***Thales/Gemalto** (Thales Group) (Франція, Електроніка) Статус за KSE - *вичікують*

Після скандалу французький гігант Thales продасть свій бізнес у Росії.

<https://www.unian.ua/world/pislya-skandalu-francuzkiy-gigant-thales-prodast-svii-biznes-u-rosiji-novini-svitu-11869659.html>

Французька Thales Group відмовилася надавати охорону російським банкам

<https://www.unian.ua/economics/finance/francuzka-thales-group-vidmovilasya-zabezpechuvati-bezpeku-rosijskih-bankiv-novini-ukrajina-11886609.html>

Отримуйте більше деталей на щоденній основі

[Telegram bot KSE по моніторингу новин @exit_ru_bot](#)

[Твіттер проекту SelfSanctions](#)

[Сайт leave-russia.org](http://сайт leave-russia.org)